

Hirdetmények.

Előzetes pénz és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Érmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő Aprilis 20.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hozva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 ft — kr. Félévre 5 ft — kr. Negyedévre 2 ft 50 kr. Egy hóra 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Ottasáhos petitor egyszeri beiktatásáért 5 kr. Helyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyilttér 4 hasábos petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

77. szám.

Uj konstellációk?

Budapest, április 19.

Egy Konstantinápolyban megjelenő lapban, mely feltűnően jól van kiszolgálva Dél-országból, néhány hét előtt egy jelentés volt közölve Odesszából, melyben a nyugati határra történő további csapatelőretelásokról szóló tudósításon kívül Oroszország legújabb katonai sürgőségének igen plauzibilis magyarázata is bennfoglaltatott. Ez a jelentés az európai sajtóban akkor figyelembe sem lett véve.

Néhány nap óta azonban félhivatalosan oly dolgok hallatszanak, melyek ugy hangzanak, mint az említett jelentés posthumus igazolása. Az odesszai cikkben az volt mondva, hogy Oroszország katonai rendszabályai nyugati határán arra való, hogy első sorban Auszria-Magyarországra, azután egyáltalán a háromszövetségre nyomás gyakoroltassék, a háromszövetségbe, melynek határideje 1892 ben lejár, ék títessék.

Az odesszai tudósító őszintén megnevezte a forrásokat, melyekből értesüléseit merítette; magas katonai funkcionáriusokat jelölt meg ama személyiségekül, kiktől értesüléseit kapta. Az egész igen okosan hangzott. Európában mindenki tudja, hogy a három szövetség létezése legalább is érezhetően zsenirozza az orosz politikát; e szerint nehezen lehet elkép elni, hogy Oroszország a szövetségi szerződés közlő megszűnésének alkalmából mindent el ne kövessen a szerződés szétvágatása végett. Hogy ezt megtehesse, Ausztria és a Németbirodalom határait fenyegeti Oroszország, a Keleten gurutatja rubeljait s utaztatja emisszáriusait, végül kísérletet tesz, hogy a ouiránál rábírija a szövetségeseitől elszakadására.

Az e közben történt szófia gyflkoság megerősítette ez információk egy részét és a legújabb római sürgönyök, ugy látszik, megerősítik azoknak másik

részét. Rómából ugy hírlik, hogy az orosz diplomácia a francziával egyetemben Crispi visszalépését oly eseménynek tartják, mely felbátorítja az Olaszországnak a hármasszövetségből leendő kiragadására irányzott törekvést.

Rudini olasz miniszterelnököt megdolgozák, hogy a szövetségi szerződés meghosszabbításába ne egyezzzék; a franczia lapok magas nyomással dolgoznak ez irányban s a kifejtett buzgóság hasonló buzgóságra enged következtetni a köz-társaság diplomáciai apparatusában.

Látható tehát, hogy Francia- és Oroszország új konstellációkra dolgoznak. A centrálhatalmak szövetségét, mely fennállása óta a béke legmegbízhatóbb bástyájának, vált be, szeretnék szétvágatni, mivel elszigeteltségük miatt szinte félnek; ezt az orosz-francia törekvést nem szabad könnyelműen megítélni. Ha még Crispi állna az olasz kormány élén, akkor nyugodtak lehetnének, hogy e machinációk mind széthocsannának az ő kipróbált érzületén. De Rudini politikai személyisége, ha még oly tiszteltreméltó is, e tekintetben nem nyújt tökéletesen megbízható kezességet. Az olasz miniszterelnökben bizonyonyal megvan a legjobb akarat; de rendelkezésére fog-e állni a megkívántató erősség által a szükséges elhatározottság? Crispinél ez kérdésen kívül állt; Rudininél előbb a jövőnek kell rá választ hozni.

Meglehető kétesen hangzanak e tekintetben azok a nyilatkozatok, írja a Pester Correspondenz, — melyeket a Times jelentése szerint Rudini tett volna Olaszország állásáról. Miatán e jelentés Rómából nem desavonátatik, ugy látszik Rudini hallgatag aprobálja azt. A szerint Olaszországnak a hármass szövetség csak közvetve lenne érdekében, míg közvetlen érdek csupán Angliához kötne.

Az mindenesetre igaz, hogy közép-tengeri érdekei által Olaszország Angliának tekintélyes tengeri hatalmára van utalva. Amde efleledte talán marchese di

Rudini, hogy Olaszország középtengeri állását nemcsak a tengeren, hanem a szárazföldön is meg lehet támadni? Továbbá nem vette észre az olasz miniszterelnök, hogy Nagybritánia európai politikája tendenciájában tökéletesen azonos a hármasszövetség céljaival?

Mi az, ami ellen hegyét irányozza a szövetség; A centrálhatalmak szövetségtek, hogy féken tartsák az orosz terjeszkedést Keleten és a franczia törekvéseket Nyugaton. Angliának pedig közvetlen érdeke, hogy ez a szövetségi politika főképp a Keleten érvényesüljön. Az utolsó évek folyamán Anglia nem mulasztotta el a spotán jeleit adni annak, hogy támogatja a hármasszövetség céljait s a saját európai politikáját összhangban lenni tudja a centrálhatalmak politikájával. Mire való tehát Rudini ellen disztinkciója a hármass szövetség és Nagybritánia közt? Ha az egyáltalán jelenteni akar valamit, ugy legfeljebb annyit jelent, Olaszország élén zavaros nézetek uralkodnak az európai politika hajtó erői és céljai valódi természetének tekintetében.

Mindazon által nem szeretnők nagyon tragikusan feltogni Olaszország ingadozását. A hogy a dolgok állnak, egyelőre nincs ok az aggodásra Olaszország jövő állását illetőleg.

A döntés percében Olaszország érdeke erősebbnek fog bizonyulni, mint miniszterelnökének kétkedése.

A debreczeni közgazdasági bank.

Debreczen, apr. 20.

Azt hiszük, hogy mindazok, kiknek szívökön tekszik városunk előhaladása, és kik Debreczent minden tekintetben emporiális helyi és az ország második városává óhajtják fejleszteni, hoi a szellemi kultúra tényezői mellett fel legyenek találhatók a modern nemzetgazdaságnak eszközei is: meglegedéssel olvasták lapunk szombati számának hirdetési rovatában, a Közgazdasági bank részvény társaság alakuló közgyűlésének e hó 26-ra lett kitűzését.

szokatlanhoz. Egyik bájos imádójához írja: „elragadott téged egyik művem, inkább elbűvölhet életem s még inkább megigézhet szívem, ha ösmernéd teljesen annak tisztaságát, gyöngédségét s emberbaráti mély szeretetét.” S az az ember, ki így nyilatkozott maga felől, az egész világgal hadi lábón állt, mert mindenkiben esküdt ellenséget látott. Férfi nem köthetett vele szorosabb barátságot. De nemésleki, finom, gyöngédkedélyű nők önfeloldozólag túrték el durva bánásmódját, féktelen gorombaságát, különöz kedvteléseit, Rokonszenveztek vele, dédelgették, kényezteték mint valami csintalan gyermeket, még hálátlanságát is mélyebb-mélyebb szerelemmel viszonozták. Warrens asszony a gazdájától elszökött szegény ifjat házába fogadta. — Kevés idő múlva Rousseau lett a ház kegyetlen szarnoka. A szegény nő mitsem törődve a közvéleménnyel, meghódolt előtte s jutalma igen gyakran sértő bántalom volt, habár Rousseau váltig állította, hogy szerelemmel vonzódik hozzá. Később pedig a szépségéről s szelleméről egyaránt ösmertes Epinay asszony elkövetett mindent, hogy kedvét találja. Éveken át együtt laktak; a bájos nő Rousseau számára Montmorency-ben házat építtetett s mégis rövid idő múlva kedves sógorasszonyát, a gyönyörű Houdesit grófnét csábitotta el. Párisban csaknem divattá vált a Rousseau-ba való bolondulás. A század erkölcsi szokásai ezt megengedték. A szép nők versenyre keltek egy mosolyáért. Nyílt szerénységgel bevallja, hogy a nők annyira beleszerettek műveibe s egyéniségébe, hogy ha akarta volna, bármelyik is lábainál térdel. Pedig kortársai azt írják felőle, hogy nem volt érdemes ez embert tisztességes háza bebocsátani, és mégis ez érzélgős vadembert a legelőkelőbb s legszebb nők szívesen fogadták belső termeikbe.

A mult évi december hó 6-án tartott nagy értekezlet kebeléből kiküldött létesítő bizottság jelentékeny feladatot oldott meg akkor, midőn annyi ellentétes és mondjuk ki őszintén, mesterségesen felidézett áramlattal szemben a részvényeknek solid, kezekbe lett elhelyezése által biztosította ezen hézagot pótló és szép jövőt ígéro vállalatnak létesülését.

Kiváló elismerés illeti meg ez irányban az alapítókat és részvényeseket, kik helyes üzleti érzékkel felismerve azon körülményeket, melyek a már létező és elvitáztatlanul szakértelemmel és soliditással vezetett pénzüntézetünk mellett, egy a kor igényeinek minden tekintetben megfelelő új pénzüntézet felállítását tették hozzájárulásuk által lehetővé.

Értesülésünk szerint a közgyűlést megelőzőleg e hó 23-ára értekezletre lettek az alapítók összehíva a célból, hogy a létesítő bizottság eljárásának eredményével beszámoljon s a közgazdasági bank miként leendő megalakításának sorsát az alapítók kezébe letegye. — Ezen értekezletnek leend feladata az alapszabály tervezet megvitatása, valamint az alapítók részére fenntartott jogkörnek megállapítása s a közgyűlés tárgyainak előkészítése.

Az eddig történet után meglegedéssel regisztráljuk, hogy ezen pénzüntézetnél semmiféle szokásos alapítási díj, provisio vagy költség nem fogja terhelni a vállalatot, — és meglegedéssel konstatáljuk azt is, hogy az alapszabály tervezet szerint a 6 vagy 7 tagból álló igazgatóság mellett, egy számosabb tagból álló igazgató tanács is alakittatik, melynek az ellenőrzési funkciókon kívül megfelelő befolyás biztosittatik az ügyek vezetésére.

Részünkről kiemelendők véljük még azon örvendetes körülményt, mely nemcsak a közgazdasági bankra magára, hanem városunk pénzügyi viszonyainak alakulására is a legkedvezőbb befolyást van hivatva gyakorolni, — azt t. i. hogy ezen új pénzüntézetünknek felállításában hazánk egyik legnagyobb, kitűnően vezetett pénzüntéze a tíz millió forint alaptőkével rendelkező Magyar-ipar és kereskedelmi bank is tetemes mennyiségű részvény aláírásával veszen részt, mely országos nagy pénzüntézet a törvényhozás által nyújtott és biztosított kedvezmények alapján lett a mult évben létesítve.

Már ezen körülménynél fogva is biztosítottak kell tekintenünk városunk új pénzüntézetének jövőjét, mert megvagyunk győződve, hogy minden általa kezdeményezett vagy támogatott életképes solid üzlet és vállalat,

Mirabeau rutsága ösmertes. Hatalmas természetű mozdulatokkal, feje idomlatlanul nagy, mely sörteszerű hajzata miatt még nagyobbnak látszott. Villogó szemeit bozontos szemöldök árnyalá. Szabálytalanul görbe orra, himlőhelyes arca taljassá tette feltűnő rutságát, mindezek daczára a legfélembesebb nőhódító volt. A nők az ő villogó szemeiben a lángész villámát, a szenvedély költészetét ösmerték föl s öntudhatlanul vonzódtak hozzá. Így járt a gyönyörű Monnier marquisné is, ki feláldozva becsületét, vagyónát, a legnagyobb nélkülözések kísérte Mirabeau mindenüvé, hová változatos viszontagságai üldözték. Kedvesét s aztán őt is elfogták. A nő zárdába vitették, ő pedig börtönbe, Mirabeau fogékony szívét a vincennes-i kormányzó neje elbűvölé; ugyanakkor szerelmes lett belé egy szép hercegnő s kieszközölték, hogy a fogoly szabadon járhaszon-kelhesse. Később, miután szabadságát visszanyerte, Néhra Henriettet a zárdából szöktette el. Alig volt nő, ki érdeklél ne szemlélte volna e bámulatosan rut férfit, ökrszemeinek deiejével igézte meg.

Wilkes Jánosnál saját vallomása szerint is, nem volt ritább ember a maga idejében egész Angliában s mégis rajongták érte a nők. Hova csak belépett, nyomába lépett a botrány. A nőket, kiket elboldondított, kigunyolta. Egy nálánál idősebb, gazdag nő kezét oahjtván elnyerni, ki már százakat kikosarazott, azt egy félóra alatt meghódította. Nejétől azonban csakhamar elvált, hogy laza életmódját zavartalanul folytathassa tovább. Nemtelen magaviselete miatt a parlamentből kizárták, de a nők eddig még inkább ragaszkodtak hozzá. Az ő véleményök szerint Wilkes az irigység áldozata volt, kitüntetőleg fogadták mindenütt, holott ledér költeményeiket is pellengére állította. Jellemtelenségeirt

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A kik a nőket megigézik.

Írta:

Könyves Tóth Kálmán.

(Vége.)

Rupelmonde asszony, egy előkelő delnő epedett szerelméért, de Voltaire hidegen maradt sohajtsáira. Bosszuszomja csak akkor enyhült némileg, mikor megtudta, hogy Voltaire, az ellenállhatatlan, szintén ki lett jászva. Villarsné asszony keltett szívében mély érdeklődést s ez a nő hónapokon át kaczerkődött vele. Utoljára Voltaire beleunt a céltalan sóhajtsókba s nem járt nyomába. De férje mindamellet annyira féltette, hogy feleségét még a táborba is magával hurcolta. Később a szép nő bevallotta, hogy fülig szerelmes volt a nagy francia íróba s ha viszonyuk még egy pár hónapig tart, kész lett volna őt a világ végéig követni. Voltaire maga szakított meg a viszonyt, türelmetlen és büszke volt. Ismervén a nőknek iránta tanusított vonzalmát, egynek kedveért nem létezolta le magát, nem vesztegette hiában az időt.

Lecouvreur Adrienne, e hirneves színésznő szintén hálójába került. Több drámájában ő vitte a főszerepet, s diadalait egy részben Voltaire lángelkének köszönhetette. Szerette mint embert, imádta mint író. Másokat is szeretett ugyan, épen úgy mint Voltaire. Epen azért nem zördültek össze sohasem. „Nagy, végtelen nagy a mi szívünk, kedves Adrienne, — írta egy ízben hozzá, — mindegyikünk sokat követel, egy szerelem egyőnkét sem elégithetne meg.” Más karjai közt, ve tálytársnője által megmérgezve, lehelte ki

lelkét, holott állítólag akkor is ott volt szívé Voltaire arczképe. E hütlenség más férfit talán elkésérített volna, de Voltaire föl sem vette. Őszintén megsíratta szép kedvesét s mindig kegyelettel emlékezett meg az együtt eltöltött órákról. Mikor Laguet abbé nem akarta beszentelni Adrienne holttestét, — költeményt írt kedvese halálára. E költeményben oly élesen ostorozta a papság ridegségét, hogy a vihar kitöréstől tartván, a fővárosból egy időre eltávozott. Ne bántsa senkisémet büntetlenül Voltaire kedvesét még ravatalán sem.

Aztán Chetelét asszonyt igézte meg. Ez a nő is rajongásig imádta, pedig Voltaire tul volt már akkor élte nyarán. A női hűség nem igen volt akkor divatos Franciaországban, de a férfiak sem igen különbözött a nők szokásaitól. Ez alkalmat egy olyan szellem, mint a minő Voltaire volt, előnyösen használhatta föl a maga javára. Ha megosalták, nem vette rossz néven, hiszen kölcsönbe ment. Ő százszor csalt, őt, a mint dicsekszik, csak két nő csalta meg.

Rousseau, ez a másik nagy francia, a szó teljes értelmében faragatlan, durva paraszt volt; modora szegletes, egyszerű nem volt külső lényében semmi vonzó. Mindamellet is behatolt a női szívek rejtekébe, uralkodott azokon csaknem szarnokilag s vitte magával, ahova csak akarta. Jelenléte épen ugy lebilincselte a nőket, mint írott művei. Pedig nem volt barátságos, nem tudott udvarias lenni, de nem is akart. Még társalgása is akadozott volt, hallgatag, komor s ha mégis szólni kellett, badarságokat hadart összevissza s még turesább képet vágott hozzá. Vadul megtámadott minden társadalmi szokást, illemt, mindent, a mi csak létezni mert, az ő beegyezése nélkül. — Valószínű, hogy e hallatlan durvaság hódította meg a szelid női kedélyt, mely mindig vonzódik a

megfelel előmozdításban fog részesített a Magyar-ípar és kereskedelmi bank által is. Melegen üdvözöljük ennél fogva a közgazdasági bank részvénytársaságot és teljes sikert kívánunk működéséhez.

Most vesszük az értesítést, hogy az izraelita húsvét ünnepe való tekintettel az e hó 23-ra egybehívott alapítói értekezlet nem esőtörtökön, hanem e hó 24-én pénteken délután 3 órakor fog a helybeli kereskedelmi és iparkamara tanácstermében megtartatni, — mit is fentebbi közleményünk kapcsán az érdekelteknek ezennel tudomására juttatunk.

Napi hírek. Tájékoztató.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a „Margit-fürdő” nyáztérképében. Múzeum a kollegiumban nyitva van vasárnaponként délelőtt 10-től 12-ig.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig. Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3-7-ig.

Apr. 26. Közgazdasági bank alakuló közgyűlése az ípar és kereskedelmi kamara helyiségében.

Apr. 26. Csokonai kör közgyűlése.

Május 5. Királyi táblák működésének megkezdése.

Május 9. Nyomdász majális a „Margit”-fürdő diszerttermében.

— Főispánunk balesete. Városunk szertett főispánját gróf Dégenfeld József könnyen végzetessé válhatott sajnálatos baleset érte tegnap, midőn a lövészre fogatán kihajtatott. A méntelep közelében a mint a kocsi a hatvan-ötzai vasut vágányán átzökken a kocsi felborult, s a főispán lebu- kott róla. Szerencsére nem történt semmi baja, s pár perc múlva már tovább hajtott kocsiján a versenyterre.

— A debreczeni királyi tábla szervezése közledek a befejezéshez. A hivatalos lap szombati száma a bírói kinevezések egész sorát közli. — Mindegyik királyi táblához 3-5 bíró nevezett ki még a király. A debreczeni kir. itélő táblához kinevezettek Tar Gyula itteni, dr. Kiss Endre zilahi és Giczey Gyula kassai kir. törvényszék bírák továbbá, dr. Gajzágó Béla debreczeni kir. járásbíró és Unger Gusztáv szatmárnémeti gyakorló ügyvéd és a szá- mári ügyv. kamara titkára. A nagyvárad i kir. itélő táblához három bíró neveztek ki, köztük Poyvár Dénes debreczeni kir. ügyész. — E kinevezések városszerte kedves fogadtatásban részesültek s Tar Gyulának dr. Gajzágó Bélának és Poyvár Dénesnek barátai és tisztelőik nagy számmal siettek gratulálni.

— A debreczeni ügyvédi kamara tegnap tartott rövid közgyűlésében elfogadta a bírói és ügyészi szervezet iránti törvényjavaslatra vonatkozó véleményes jelentését a debreczeni állandóválasztmányuk, mely azt több ülésen keresztül tárgyalta. A véleményes javaslatot az igazságügyi miniszterhez és a képviselő- házhoz küldik meg.

— A tisztántúli ev. ref. egyházkerület tavaszi közgyűlését, főt. Révész Bálint püspök ur Vály János főgondnok urral egye- tértőleg, május hó 21. s következő napjaira tüte ki. A gyűlés kitézéséről és fontosabb tárgyairól szóló püspöki körlevél már köze- lőbb megérkezik az esperes urakhoz.

elítélte egész Angliá, de azok a nők, akik megígézték, mindvégig mint valami eszmény- képet tekintették e becsület rabló várszélét. Igazán lélektani rejtvény lehet a tényéből kisugárzott dejel!

A felhozott példák eléggé igazolják, hogy voltak a multban s vannak korunkban is oly férfiak, kik bár nem dicsekedhetnek ajánlatos külsővel, megígézik, elbűvölik a fogékony női sziveket s vesztőkre játszanak e drága kincsekkel. Összetörök, szétépít a legmagasabb eszményképeket. Szenvedé- lyeket pusztító lángjával elégetik azokat, kiket sorsuk közelükbe sodor. Öntudatokat vesztve, mosolyogva, szeretve lesznek ál- dozatok? Miben rejlik vonzerjük? A hatáim, szellem, vakmerőség, közöny vagy durva érzéketlenség az a láthatatlan dejel, a mely vonz? Kétségtelenül egyik vagy másik. De hogy ezután miként hat, miként bilincsei le a sziveket, ezt ép oly kevéssé lehet megma- gyarázni, mint azt, hogy a hold miként idézi elő a dagályt. Ez az igazat azonban veszélyes é végzetes. Szép, lobogó láng, mely elpusz- títja környezetét s átok arra nézve is, kiből ez a lángugár kiárad? Boldogabb, százszor boldogabb lehet az, ki egy szívet mondhat magának, de azt teljesen s igazán, mint az, ki száz meg száz szívet tör ő-ze irtalmat- lanul s magának végül egyetlen egy sem marad. Zárjuk be rövid tanulmányunkat gróf Mikó Imre ezen soraival; „egyikét a föld anyagjának adta volt nekem is legdrágább birtokomul egy, — a női lelkeknek legne- mebbikét, nemének díszét, kinek emlékét csaká- dani tudom. Neki és szép lelkének köszönhetem a nőnem iránti tisztelgetemet, neki, ki most is örökös életet fölött! Aldás emlékére!” Nem szebb, nem magasabbabb nem boldogított- ezen vallomás, mint a nőket igazó rom- boló diadala?

— A „jogász- és tisztviselő kör” tisztelt tagjait van szerencsém értesíteni, miszerint az egyleti teke-pálya, teljesen rendbe hozatván, az a mai naptól kezdve a tagoknak rendelkezésére áll. Debreczen, 1891. április 20. A körgazda.

— A debreczeni kir. tábla. Pár nap még és Debreczenben is végleg megtelepszik az új főtörvényszék. A hatalmas testület, melynek ezáltal állandó otthona Debreczen lesz, sokkal inkább fontos tényezőt képvisel majd városunk jövő kulturális és társadalmi életében, semhogy észrevétlenül maradhatna magánál a városi hatóságának a különösen a városi hatóságának az a mozzanat, mit Debreczen történetében ez a pár szó jelenteni fog: a debreczeni kir. itélő- tábla megnyit. Szükséges, hogy a közönség s kivált a hatóság képviselői is kifejezést adjon annak, hogy érti, tudja, mit teszen a város fejlődési processzusában annyi életérős, intelligens elem állandó ideleleplése, mennyit a kir. tábla és főügyészség hoz ma- gával. Mi többször és bőven fejtegettük, mily közgazdasági, kulturális és társadalmi nyere- séget jelentett Debreczenre nézve is a de- centralizáció. Ennyi nyereséget nem lehet csak úgy közömbösen fogadni, minden öröm, minden hála nélkül azok iránt, akik azt adták és azok iránt, akik azt nekünk idehozzák. Itt az ideje, hogy a város már most tegye meg az előintézkedéseket a hozzá költözködő kir. tábla és főügyészség méltó fogadta- tására iránt. Mint értesülünk, eziránt a mozgalom pár nap múlva meg is indul. He- lyes volna, ha maga a tanács tenne ez ügy- ben még az áprilisi közgyűlésen előterjesztést. Szegeden is megindult a hasonló mozgalom. Ott a város üdvözlő iratot intéz a kir. tábla elnökéhez, hogy ez hozzánk az első plenáris ülés tudomására, s az egész új tiszti- kar tiszteltére ismerkedő bankett rendezetik. — Nem kételkedünk benne, hogy ez nálunk is így lesz, de azt óhajtánánk, hogy meghiva- sanak a bankette mindazok is, a kik mult évi deputációban részt vettek, s fáradságot nem ösmerve buzgókodtak városunk érdekében.

— Iskolászéki ülés. A debreczeni ev. ref. iskolászék legközelebbi ülésében tárgyalta az elhunyt Miskolczy János, Dely Tamás tanítók és Herceg Jánosné tanítónő elhunytá folytán megüresedett állomások betöltését. Az iskola- szék ezen helyekre, a presbyteriumnak követ- kezőket ajánlja: a kisapó utcai leánytani- tói állomásra Szemeré Lajos ároktuczai tanítót; a hatvanbelvárosi leánytanítói állo- másra Ladányi Sándor ároktuczai leánytanítót; Kani Zsuzsanna és Endre Nagy Károly tanítók kérvényét vissza adja az illetőknek azzal az utasítással, hogy törzstanítói állomásra, — régibb egyház határozat szerint — országos pályázat lévén hirdetendő, pályázzanak rá.

— Török sz. miklósiak a kistemplomban. Tegnap egy hatvan tagu, módos gazdákból és urakból álló tekintélyes küldöttség járt Debreczenben, hogy meghallgassák Kiss Fe- rencz segédlelkészét, a ki ez alkalommal a kistemplomban a Kolozsvárt megjelenő „Pre- dikatori Társ” pályázatán első díjat nyert remek beszédét mondotta el. — A török-szent-mik- lósiak ugyanis lelkész választanak, s ezen állomásra egyik jelölt Kiss Ferencz. Isteni tiszteltet után az egész küldöttség, melyben ott láttuk Horthy Istvánt, a heves n. kunsági egyházmegye gondnokát is, átment ut. Könyves Tóth Mihály urhoz, a ki melegen ajánlotta a török-szent-miklósiaknak az ő kitűnő képzettségű, kedves modoru káplánját.

— A debreczeni lovaregylet tegnap előtt lövészny után közgyűlést tartott Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnökelete alatt. Jelenvoltak Braganca kir. herceg, Bobory György, Harkányi János, Magyar Kossá Béla, gr. Dégenfeld Imre, Horthy István, Gr. Csáky Adorján, ifj. gróf Nemes János, Lázár Béla, Magyar Kossá Ödön, Gencsy Béla, Geist Gáspár, Horthy Zoltán, Bottka Béla, br. Podmaniczky Géza, Harkányi Andor, Chernel György és Engeszer József titkár. — A polgármester a gyűlést megnyitván, köszönetét fejezi ki Braganca herceg kir. Ö fenségének, a miért megjelenésével a közgyű- lést megtisztelte. — A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének hiteljesítése után rendes folyó ügyek tárgyaltattak. A titkár mely részvétellel emlékezett meg az egylet buzgó tagjának Gencsy Zoltánnak korai elhunytáról; emléke jegyzőkönyvébe foglaltattott. A mult évben kedvezőleg ütöttek ki a versenyek s ez tette lehetővé, hogy a egyleti díjak az évre már 4500 frankra emeltek s jövő évre pedig még 2000 frankkal készül ne- velni az egylet a verseny díjakat. Roményelhető, hogy az igazgatóság ezt elha- tározza. A verseny igazgatóság a verseny elnökítésére már a mult évben totalitaten álli- tott, mely akkor 143 frtot jövedelmezett, míg az idén valószínűleg több eredményt fog a zárt- számadás fiktütneni. A debreczeni, évente tar- tatiszokott lövészeti díjszámára az egylet öt darab csász. és kir. arany újbol tolyová tétett. A számadások megvizsgáltattak s rendben találtattak. Kiss Sándor és Márton László uraknak jegyzőkönyvíleg köszönet mondatott s számvizsgálóknak újból megvá-

lasztattak. Örömmel jelentett, hogy újból többen iratkoztak be részvényes tagul 3 évre, ezek között Braganca herceg. A lövészny körüli akasztók levágtatván, a begyűlt pénz az épületek fenntartására szolgált alapul. A Buda- pesten most alakult urlovasok szövetsége által kezdeményezett azon mozgalomból, hogy a vidéki versenyek propositiói egyöntetűen állapittassanak meg, az egylet csatlakozik, de azon feltétel alatt, ha az egylet autonómia érintetlen marad. A tisztújítás három évre következő eredményvel folyt le: Igazgatóság: gr. Batthyány Elemér, Bobory György, gróf Dégenfeld Imre és Harkányi Andor, elnök: Simonffy Imre, alelnök: Bottka Béla. választ- mány tagok: gr. Batthyány Elemér, Bobory György, gr. Dégenfeld Imre, Chernel György, Geist Gáspár, Gencsy Albert, Harkányi Andor, Kiss Sándor, Márton László, br. Podmaniczky Géza, Simonffy Imre, Horthy István. A tri- bune jövedelme két napról 1500 frtra tehető; ebbe a start és gyepdíjak nyolcszáz befoglalva. — A p. ladányi ev. ref. egyház ag- gelkészt, Kálmán Lajos születése 80 dik évfordulója alkalmából melegen üdvözölte a peresbiterium nevében Tóth Bálint egyhá- zogondnok

— A debreczeni királyi tábla személyzete, az eddig közzétett kinevezések alapján követ- kezőleg alakult meg: elnök: Puky Gyula; tanácselnökök: Csató Ferencz, Széll Farkas; elnöki titkár: Pálffy Ist- ván, bírák: Nyers Lajos, Tamássy Béla, Horváth Dezső, Stancsek János, Draveczky Adorján, Hieronim Béla, Egró Kálmán, Na- ményi József, Kormanescu Sándor, Garam Jenő, Danilovics Elek, Kovács Antal, Naszády István, Mérey Ottó, Sári Szabó László, Tar Gyula, dr. Kiss Endre, Giczey Gyula, dr. Gajzágó Béla, Unger Gusztáv. Tanács- jegyzők: Kozmucz Péter (fordító), fogal- mazó, Kilián Jenő segéd fogalmazó. Dr. Vass Antal albiró, Szép Géza albiró, Har- sányi Gusztáv albiró, Palatich Lajos albiró. Segédhivat a ligazgatója Seipel Sándor; irodatisztek: Thoroczky Kálmán, Brinkei Ede; iratok Jezericzky János, Deák Fe- rencz, Lengyel Ignác, Káposztás István, Gall Lajos, Hetey Károly, Hreskó György. A királyi tábla mellé kinevezett főügyés z Cserna Vincze. Főügyészi helyettes még nin- csen kinevezve; ugy szintén a főügyészség segédszemélyzete. — A királyi táblánál rendszeresítve van még nyolcz szolgai állás; egy már betöltve.

— Fejedelmi látogatója volt két napig váro- sunknak, a portugál királyi házól való, bra- ganca herceg, Károly Lajos főherceg trón- örökösnek sógora A herceg, ki mint ezredpa- racsnok Czelegéden állomásozik, a lövésznyekre jött Debreczenbe. Itt időzése alatt Simonffy Imre polgármester ur a város ötös fogatát a fenséges vendégnek rendelkezésére bocsá- totta s csakugyan azon hajtott ki a lövész- nyekre. — A herceg beiratkozott a debre- czeni lovaregyletbe s jelen volt az egylet köz- gyűlésén, a hol Simonffy Imre elnök köszönte meg a herceg meleg érdeklődését az egylet iránt. Tegnap este elutazott. A pályaudvar- ban megjelent Simonffy Imre polgármester, ki előtt a herceg örömet fejezte ki, hogy Debreczenben jött s megígérte, hogy jövő ismét eljön s akkor több ideje lévén, meg- tekintni a város nevezetesebb intézményeit. — A szives fogad atásért pedig köszönetet mondott.

— Anyakönyvvezető lelkézi hivatal Debreczenben. A debreczeni ev. ref. lelkész- kar már régóta érezte azon nehézségeket, melyek ily népes gyülekezetben az anyakönyvi vezetés körül fenforogtak a miatt, hogy a lelkészek között évenként változó sorrend egyrésztől az egyháztagokra alkalmatlan, másrésztől a lelkészre rendkívüli, sőt kezdő járatlan káplánokra szinte elviselhetlen terhet ró. E bajon lelkészeink úgy segítettek, hogy az anyakönyvvezetés egyik lelkézi lakáson állandósítottván, az oda alkalmazott tapasztal- tabb segédlelkésznek kápláni rendes díjazásán felül, a kiadványok közös jövedelméből évi 500 frtot adtak. Így tartott ez 1884 től mo- stanig. Be kellett azonban látni hogy ez állapot hosszabb ideig fen nem tartható, mert a három anyakönyvvezetés a kiadványokkal, hivata- los megkeresések elintézésével, százkra menő különféle nyugdíjakok nyilvántartásával s nyugtáik ellenjegyzésével, és több más folyton szaporodó teendőivel, a debreczeni nagy egyházbpn egy egész embert kíván, kire egyebb lelkézi szolgálat többé nem ruházható az anyakönyvek és a körüli teendők szétosz- tása pedig a gyülekezet érdekében meg nem engedhető. Ily tekintetből elhatározta a lelkézi kar, hogy folyó évi máj. hó elsejével külön anyakönyvvezetővel hivatalt állít fel, melynek főnöke minden egyebb lelkézi szol- gálatról felmentve, tisztán idő tartozó teen- dőinek él; évi díjazása a kiadványok közös jövedelméből 1000 (ezer) forint, hivatalos je- lölésé pedig — az egyháztanács hozzájárul-ásával — az egyház középületében leend. Az új hivatal vezetésével a f. hó 13-ik napján tartott lelkézi értekezletet egyhangulag Ladányi Gyula eddigi segédlelkész és anya- könyvvezető bízza meg, ki e nemteendőit eddig is lelkiismeretes pontossággal és buz- gósággal teljesítette. Az anyakönyvvezető hivatal állandósítása már egyik lényeges átalakulásnak, mely a debreczeni egyháznak az egység megővése mellett parochialis körök- re való felosztást célozza.

— A flakkeres szerencsétlensége. A 22. számú flakkeresnek jó keresete volt szomba-

ton s a jó keresetéből leitta magát. Részeg- fővel vágatott estefelé a Széchenyi utcán. Szembe baktatott vele egy terhes talyiga. A két jármű összeütközött, mire a flakker, a melykbe senki seült a kocsihoz kívül, felborult, a flakkeres lelkifenegett a földre; neki kutya baja se lett, hanem a kocsinak ketté tört első tengelye s a kerek szét gurultak. — Rendőrök jöttek elő, a kik alig tudták rábírn az előzékenyedett flakkerest, hogy szedje össze a kocsi roncsait, — s rakja fel egy talyigára.

— Állami adóhivatal Szoboszlón? Hajdu- vármegye közigazgatási bizottsága az újonnan felállítandó kir. adóhivatal székhelyül P.-La- dányt ajánlotta, Szoboszló város kérvényét pedig mellőzte. A szoboszlóiak most a minisz- terhez akarnak menni audenciára.

— Takarékpénztár Kabán. A kabaiai mozgalmat indítottak közösi takarékpénztár felállítására iránt. — A földesiek is he- lyesen tennék az ottani hitel viszonyok meg- javítása és a közösi pénztár jövedelmeinek gyarapítása érdekében, ha az ugynevezett államkölcsön tőkéből, mely 27000 forintra megy, valamiat a 96,000 frtot tevő regalé váltásig részéből szintén közösi takaré- kpénztárt alapítanának.

— Az Ungár Lajos igazgatósága alatt működő eröművészeti, légtornászati s testgya- korlati társaság, mindinkább kiérdemli a köz- zönség érdeklődését. Jeles tagjai, mint a Ru- poldini család, Müller Vilmos és Halász, a kis Sinike stb. bár mily társaságnak díszere válnék. Valóban ritka élvezetet nyújt e tár- saság, melynek tagjai legnagyobb részt ma- gyarok.

— Hírek H.-Szoboszlóról. — Iskola építési alapnak a közbirtokosság — és nem a város adott kétszáz hold földet. — Az iskolászék azt javasolja a ref. egyháznak, hogy ezen birtokot a szegényebb néposztályra tekintettel, egy holdas részletekben adja haszonbérbe. — Leánynevelő inté- zetet állít fel Környei Laura debre- czeni magán leánynevelőintézet tulajdonos hat osztályal. A rendes tantárgyakon kívül, tautaiti fog rajzot, német és francia nyelvet kézi munkát és zongorát. — Beke Gyula szinistársulata szombaton kezdte meg előadásait „Örök törvény” című színművel — A szini jelentés „társadalmilag tisztessé- get” ígér. — Öngyilkosság. Sinaí József 21 éves cseléd Csanádi István óljában felakasztotta magát; Kozma Mihály családi viszály miatt magát a temető árkában agyon akarta lőni, de felesége szándékában megaka- dályozta.

Régiségek.

IV.

Szilágyi Sándor ur, a Történelmi Társulat titkárja, mint a „Történelmi Társ” zser- k-szűfője következő levelet intézte lapunk szerkesztőjéhez: „A Debreczeni Ellenőr apr. 6. számában cikket ír Tisz a Máté végren- deletéről, mint a mely a Tört. Társ II. füze- tében tévesen közöltetett Tisz a Máté végrendelete helyett. Az egy betű kihagyá- sából keletkezett névsore nyilvánvaló tévedése a közlöknek. Amde a ozikírőja ugy adja elő a dolgot, mintha a Tört. Társ (a mely pedig a beküldött végrendelet mind- bevezetés vagy megjegyzés nélkül közölte) azt állította volna, hogy ez a Tisz a Máté a Tisz család- nak egyik őse lenne”

Mint hogy Szilágyi Sándor ur tudni szeretné, honnan származott az a tévedés, mely a Tört. Társnak ilyen megjegyzést tu- lajdonított, felvilágosítást adom, hogy én — ki az Debr. Ellenőrben ama cikket írtam, a Tiszta Máté végrendeletét nem a Tört. Társ- ban, hanem a „Nemzet” apr. 4-diki esti ki- adásában olvastam, olyan tartalmu bevezet- téssel együtt, a melyet inkább véleményezhet- tem a végrendelet közlőjétől fölszármozottnak, mint a Nemzet szerkesztőségétől. — Epen ez a bevezetés indított arra, hogy a városi közlévtárban kutassak a Tisz a, illetőleg a Tisz a család után.

Egyébiránt ama végrendelet a hozzá- fűzött bevezetéssel együtt a „Nemzet”-ből több fővárosi és vidéki lap is átvette; köztük a „Föv. Lapok” a „Kolozsvár” és a nagy- várad „Szabadság.”

A szóban forgó végrendelet, a legrégibb keletű végrendelet Debreczen város közlévtá- rában, a hol 11. 1595. szám alatt őriztetik. — Lapunk a multkor nem közölte ezt a vég- rendeletet.

Az egészen épségben lévő, csak kissé megkopott eredetéről vett saját másolatunk után adjuk most annak szövegét, lehetőleg az akkori írásmód szerint.

A végrendelet így hangzik: Laus Deo semper. Anno Dai. 1595. Eu Tiszta Máté testemben beteg lévén, lelkem- ben penig egészségben a Jesus Christusbau. Teszek testamentumot az el vett Javimról, az hit az, Uristen ennekem adot és én rá m Bizot Az eo nagy jo voltából Az en atyám- nival Egyetemben Borka aszszonnyal Isten segítségével elvünk lévén.

Gazdag Gáspárnak az ő atyjátul mara- dot házbau való lakasomét Hagyok flor. 50. az feleségének ama aszszonnyak két ara- nyath. Az én atyámfiának Gyenge Iljésnek annának Imégh*) tiszta antalénak Erzébet-

*) E két szó nehezen kiolvasható: Tört. Társban ki is van hagyva.

nek Hagyo- mekeinek eg- Borbéli flor. 10. az- uya.

Az stc- koknak. Az Isp- Az me- Hagyk flor. Az szo- Az Ifj- Ezeket- mindeket- Házastársa- mert én min- vel az uriste- Az Tis- lam öt száz- jának mind- adattassék.

Azon k- én meg enge- Ezeket- Márton, Fek- reeskei Ján- o Anno I- ezután csak- végrendelek- s ezt nevék- delet hátúls- nem jelen- vetkizik: — Laus- die Aprilii- tom szerén- leségének is- Gyenge Ilj- Antalénak I- attunk igazá- Egy egy ara- 3. die- sébetnek att- mekénk szót- Az szék- Ifjju G- Az stol- Az Isp- Thot Iórcuz- kölesik.

Kik vol- Erre- mindegyiknek- irásokban. — po górszátj- lők földmiva- töleg család- V i g k- és szenatori- családjába te- Vigk dvi M- uk füljegye- margitai özig- ügyet barát- valja.

Körb- kívül szüle- debreczeni t- debreczeni t- szédos földes- képzett sze- ben volt bir- ügye. A d- jobbagya vol- unván a rob- reczube, a- volt. — A- gyát, mig- kiegyeztek.

G a d- dag Balászn- kit 1554-ben- gazdának vá- De l e- nem találkozt- évvel később- a szűcs zsh- Ietvánról az- 1021 ben Sz- cshemesteri- felhasználása

F e k e- déssel birhat- korban élt I- titokozik a- eleibe tolvajk- Fekete- ügyét a töle- Felsőg kuria- Egy m- hihetőleg k- szító mester- melyet meg- ban. — Ezt- bírónak váia- F e k e- talán a még- mazott. Leg- hogy a v- birtokában v- Vagy e- volt az, a k- gyulafelhérv- dolgaiban.

A debr- ban az egyh- ben 39 sz. ala- óséről, kö- következő s-

„G e s- Orgouát aka- be is vitte,

magát. Részeg-
échenyi utcán.
terhes taliga,
mire a fiakér,
kocsison kívül,
ezett a földre;
sem a kocsinak
terek szét gu-
elő, a kik alig
lett fiakkérest,
sait, — s rakja

szózn? Hajdu-
sága az ujonnan
ékhelyül P.-La-
város kérvényét
a most a minisz-
ára.

n. A kabaik
takarékpenztár
esiek is he-
viszonyok meg-
jüvedelmeinek
az ugynevezett
27000 forintra
tot tevő regalé
közégi takaré-
gatósga alatt
szati s testgya-
kiérdemi a kü-
jai, mint a Ru-
és Halász, a
aságnak díszre
et nyujt e tár-
jobb részt ma-

— Iskola
okosság — és
öld földet. — Az
ref. egyháznak,
ebb néposztályra
zletekben adja
velő inté-
Laura debra-
élet tulajdonos
tárgyakon kívül,
francia nyelvet
Beke Gyula
on kezdte meg
zímű sziumivel
milag tisztessé-
osság. Sinai
István Óljában
Mihály családi
árkában agyon
ékában megaka-

Történelmi Tár-
nelmi Tár" zser.
intézte lapunk.
zeni Ellenőr apr
a Máté végren-
t. Tár II. füze-
Tiszta Máté
betű kihagyá-
vánvaló tévedése
a ugy adja elő
(a mely pedig
nden bevezetés
lte) azt állította
a Tisza család-

ndor ur tudni
t az a tévedés,
megjegyztés tu-
adom, hogy én
ezikkel írtam, a
m a Tört Tár-
4-diki esti ki-
artalmu bevezé-
véleményezhet-
ölszarmazottnak,
étől. — Epen ez
hogy a városi
sz a, illetőleg a

deletet a hozzá
a „Nemzet”-ből
átvette; köztük
ar” és a nagy-
elet, a legérgebb
város közlével-
alatt őrizetik.
zülte ezt a vég-
vő, csak kissé
ját másolá-unk
vegét, lehetőleg

zik:
o Dai. 1595. En
h lévén, lekem-
sus Christusban.
vett Javimról,
dot és a rám
Az en attyam-
szonnyal Isten

ő atyjától mara
Hagyok flor. 50.
onyának két ara-
gege Illjésnének
nének Erzébet-

ató: Tört. Tárbau

nek Hagyk az kettőnek flor. 25. az gyer-
mekeinek egy-egy arauyat hagyk.
Borbély Jánosnének Erzébetnek Hagyk
flor. 10. az két gyermekeinek egy-egy ara-
nyat.
Az stólaban Hagyk flor. 6 az diá-
koknak.
Az Ispótyban Hagyk for. 5.
Az mely tanuló attyafi felkészül tanulni
Hagyok flor. 10.
Az szolgálónak Hagyk flor. 1.
Az Ifju györgynének Hagyk flor. 1.
Ezeket kivül valahol valami vagyon
mundekek az én szerelmes attyámfiának.
Hászas társamnak Dorka asszonyok Hagykok,
mert én mindeneket ő vele kerestem valami-
vel az uristen megáldot és meg látogatot.
Az Tiszta Mihály árváinak vagyon ná-
lam öt száz forintja azt Hagyon az ő any-
jának mind az árvákkal Egyetemben ki-
adattassék.
Azon kívül azmit kötöttem reájuk az
én meg engtettem nekik.
Ezeknek Halgatói voltanak Vigkedvü
Márton, Fekete Péter, Körhöny Ambrus, De-
reeskei János, Gazdag Gáspár.
Anno Dai 1595. 8. márc. Tiszta Máté
ezután csakhamar meghalt. Azok, a kik előt-
végrendelkezett, teljesítették utolsó akaratát
s ezt nevék aláírásával bizonyítják a végren-
delet hátulós lapján. — Közöljük ezt is, (ez
nem jelent meg a Tört Tárbau) a mint kö-
vetkezik:
Laus Deo Semper Anno Dai. 1595. 3.
die Aprilii. Gazdag Gáspárnak az Testamen-
tom szerent megattuk Igazán flor. 50. Az fe-
leségének két arany forintot. 3. die aprilli
Gyenge Illjésnének Anna aszonnak Tiszta
Antalnének Erzébetnek az Testamentom szerent
attunk igazán flor. 25 az gyermekeinek attunk
Egy egy arany forintot.
3. die aprilli. Borbély Jánosnének, Er-
sébetnek attunk igazán flor. 10 az két gyer-
mekének két aranyat.
Az szolgálónak egy tallért.
Ifju Györgynének egy tallért.
Az stólaban a Diákoknak flor. 6.
Az Ispótyban Szapanos Istvánnak
Thot lörinczek flor. 5. Hogy az szegényekre
kölesik.
Kik voltak a végrendelet „halgatói”?
Erre nézve kutatásokat tettem s majd
mindegyiknek találtam valami nyomát a régi
írásokban. — Ugy látszik, a közrendbeli
pogárosztályhoz tartoztak s némelyek közü-
lük földművelők, mások iparosok voltak, ille-
tőleg családjuk ezeket a foglalkozásokat üze-
te.
Vigkedvü Márton a később főbírói
és szenatori tisztségeket viselt Vigkedvük
családjába tartozott. Alighanem ő volt az a
Vigkedvü Márton, a kiről 1575-ből azt írlá-
uk följegyezve, hogy egy Péter nevű sz-
margitai cigány vajda a V. M. ellen indított
ügyet barátságos uton ki egyenlítettnek
vallja.
Körhöny Ambrus a Basahalmán
kivül született; így nem volt törzskö-
debrecezi civis. — 1591-ben fordult meg a
debrecezi tanácsban Szepessy Gáspár szom-
szédos földesurnak, a ki a még akkor falut
képezett Szepes, Ebes, Boldogfalva községe-
ben volt birtokos, Körhöny Ambrus elleni
ügye. A derék Körhöny Ambrus ugyanis
jobbágya volt Szepessy Gáspárnak; de meg-
unván a robotot, beköltözött a szabad Deb-
rezenbe, a mi akkoron sűrűn előforduló esé-
t volt. — A földesur visszakövetelte jobbá-
gyát, míg végre a debr. czeni tanács előtt
kiegyeztek.
Gazdag Gáspár talán annak a Gaz-
dag Balásznak volt rokona, lehet, épen fia, a
kit 1554-ben Ökölös Péterrel együtt város-
gazdáknak választottak.
Derecskei János nevével másutt
nem találkoztam; hanem igenis előfordul nevé-
nyel később a Derecskei István nevé, a ki
a szücs czéhnek volt czéhmestere; Derecskei
Istvánról az vagyon emlékezetbe hagyva, hogy
1621-ben Szücs Istvánnal a nagyvárdi szücs
czéhmesterével versengett idegen báránybörök
felhasználása miatt.
Fekete Péter családja széles kiterje-
déssel bírhatott. Legalább rajta kívül ezen
korban élt Fekete Lukács, a ki 1554-ben
tiltakozik az Ersei Tamás által az Uci szék
eleibe tolvajoknak lett meghurcoltatás a ellen.
Fekete János 1570-ben Jó János elleni
ügyét a töle letartóztatott pénz iránt a királyi
Felség kúriájához megfölebbezi.
Egy másik Fekete János javára, a ki
líhetőleg kalmár volt, Csarló János szücs-
szító mester egy végfehérszür posztó árában,
melyet meg nem fizetett, a házat lekötö 1626-
ban. — Ezt a Fekete Jánost 1626-ban utca-
bíróknak választottak.
Fekete István 1628-ban borbíró volt,
talán a még akkor fennálló Bódogfalváról származott. Legalább azt engedti következtetni az,
hogy a városnak elzalogosított bódogfalvai
birtokában bort mért.
Vagy ez, vagy inkább más Fekete István
volt az, a ki 1638-ban főbírósgot viselt s
gyulafehérvári országgyűlésen járt a város
dolgaiban.
*
A debrecezi ev. ref. egyház levéltárá-
ban az egyháztanács 1764-diki jegy ökönyvé-
ben 39 sz. alatt Tisza Kálmán egyik kétségtelen
oséről, szép apjáról vannak följegyezve a
következő sorok.
„Gesztre Tisza László Uram
Orgouát akar bevinni a templomban, sőt már
be is vitte, de még eddig el nem kezdette az
orgonázást. Most kéri T. Superintendens
Uramat (Tatai Ferenéz volt ekkor a Superin-
tendens, hogy engedje meg az orgonázást, mert
Predikátor nem akar szolgálni addig, míg
engedelmé nem lésson, hogy adott hiti és
esküvése ellen valamit ne láttassék újítani
az Ekklesiái rendtartásokban, Dissimulátik,
ha orgonát, noha nem tetszik az ilyen újít-
ás az Ekklesiában. Fog proponátatni az
Superintendenciális Gyűlésben Aprilisben.
Utánna néztem az ördög trombitája
ügyének, a hogy puritán eleink neveztek az
orgonát, — az egyházkarül-ti levéltárban, de
sem a határozatot, sem a Tisza László leve-
lét nem találtuk ha vajjon mit szözlött az
egyházkerület a még akkor nagyon szokatlan
orgonázáshoz.
Közli Z.-i.
Szappanos István, a ki Tóth Ló-
rinczel együtt átvette az ispolybeli szegé-
nyek javára hagyományozott öt forintot,
talán férje volt annak a Szappanos Istvánné-
nek, a kit és Dorka nevű leányát 11 évvel
később 1606-ban, borzasztó halálra ítét a
közkerécsiztságsága fölött kérelhetetlen vas-
szigorral örködött városi tanács.
Abban az időben a bírói és vallás-erkölcsi
fegyelmet is gyakorolt tanács; a közönséges
tolvajokat felakasztotta, a gyilkosoknak fej-
jét vétette, a gyújtogatókat elevenen megéget-
tette, — a házasságtörő aszonyokat és a
paráznaalkodókat elevenen a földbe temettette.
Sűrűn fordulnak elő ilyen esetek a 17. szá-
zad első felében.
Ez volt rettenetes sorsa Szappanos
Istvánnak és Dorka leányának is. — Dorka
leányasszony megszege a nyolczadik paranc-
solatot s azután a büös viszony ártatlan
gyümölcsöt anyja tudtával a kutba dobta és
„Irekkenntette.”
A tanács száraz, rövid indokolással, a
mely a tényállás czikornyítatlan előadásából
áll, ezt hozta ítéletül; elevenen a földbe te-
metessenek. Es ezt az ítéletet végrehajtották.

Sport.
Debrecezi lóversenyek.
I. nap.
A debrecezi két napos lóverseny-meeting
ezuttal felettébb jó sikerű volt, mert mindkét
napon nagy közönség látogatta a versenyeket,
sőt tegnap a tribünök zsufóságig telve voltak.
Utt volt városunk csaknem egész intelligentiája
s különösen nagy számmal volt képviselve a
környék előkelősége. Megjelent a versenyeken
Dom Miguel brazagali herceg is, a ki
mint urlovas lovagolt is mindkét napon. Tegnap
sajnálatos baleset is történt a herceggel az
eladó-verseny alatt. Grey Parrot telivér lovát
lovagolta, de a ló futás közben első ballában
ficzamadást szenvedett s a herceg a lórlól
leesett. Szerencsére nem történt semmi baja.
Általánosan feltűnt, hogy előkelőbb sport
férfiak közül alig egy-ketten jöttek el a deb-
recezi versenyekre.
A versenyek lefolyása következő volt:
I. Eladó-verseny. 800 frank. 1600
méter. Merhal E. főhadn. 4 é. f. m. Dongó
(lovasa Szabó Béla hadaagy) első; báró Hess-
lova R. id. sga. k. Irma a második, Farkas
Gábor 5 é. p. h. Virgoney harmadik. —
Totalisateur 5: 11.
II. Debrecezen szab. kir. vá-
ros díja. 100 db. es. és kir. arany. Tav.
1400 méter. Harkányi János 5 é. p. m. Bi-
tang (lovasa Horthy fhdn.) első; Geist
Gáspár 5 é. sga. k. Kegyed második, Har-
kányi János id. sga. k. Dora harmadik. —
Tot. 5: 8.
III. Hortobágyi díj. 1000 frank
Allamdíj. 1600 méter. Harkányi János 3 é. p.
m. Csángó (lovasa Horthy fhdn.) első; gr.
Baworowski József 4 é. f. k. Mola Mania
a második. Ebner Lajos fhdn. id. sg. k. Lotti
harmadik, azután Hajrá, Jessy, Mathilde,
Baron. — Totalisateur 5: 9.
IV. Akadály-verseny. 800 frank.
Allamdíj. 3300 méter. Geist Gáspár 5 é. p.
k. Maresa (lovasa Merhl fhdn.) első; gr.
Baworowski Venczel id. p. k. Podolanka
a második. — Tot. 5: 7.
V. Eladó akadály-verseny.
800 frank. Tav. 4000 méter. Harkányi János
id. sga. k. Arbenne (lovasa Horthy fhdn.)
első; gr. Baworowski Venczel 6 é. p. k.
Trolob második, Brazagala herceg alezre-
des 5 é. p. k. Pipiske harmadik, azután
Utolsó Csepp.
Ez utolsó versenynél Petak Trouba-
dourja elbukott, s lovasa Chernel
főhadnagy keresztülesett az árkon, de baja
nem történt. Troubadournak eltört az
egyik első lába.
II. nap.
A második napon érdekes meglepetéssel
szolgált Bobory ezredes Small-cash sáruga telivér
lova, a mikor ellenfeleit köztük Stahren-
berg jőhírű Baronját legyőzte. Könnyű szer-
rel jött be elsőnek, s a totalisateur a nyerők
nagy örömeire 5 frtra 45 forintot adott.
A versenyek így folytak le:
I. Paripa verseny 900 frank
1600 méter távolság. Futott két ló. Har-
kányi Dorája első (lovasa Horthy fő-
hadnagy); Geist Gáspár Kegyedje má-
sodik. — Tot. 5: 6.
II. Totalisateur-verseny 1000
frank egyleti díj. Tav. 2000 méter. Futott
hat ló. Elsőnek jött be föllőhosszal Harkányi
Csángója (lovasa Horthy), második
Chernel Darázs, harmadik Geist Hajrája
(lovasa Lázár Béla főhadn.) Tot. 5: 10.

III. Eladó verseny 1000 frt. egy
egyleti díj. Tav. 1600, méter futott öt ló. —
Elsőnek jött be Bobory Small-cash (lovasa
Lázár Béla fhdn.) második: Chernel Piezu-
lája. Tot. 5: 12.
IV. Eladó akadály verseny
1000 frt. államdíj. Tav. 3200 méter, futott
három ló. Első gróf Bawarowski Tro-
lobja (lovasa Stahrenberg gróf) más o-
dik Merhal fhdn. Dongója. Tot. 5: 12.
V. Nagy akadály vrsen 1200
frt. államdíj. Tav. 4000 méter, futott 3 ló.
Első Harkányi Bitangja (lovasa Horthy
fhdn.) második Geist Maresája (lo-
vasa Merhal fhdn.) Tot. 5: 8.
Végül következett a mezőgazdák
versenye. Futott nyolcz ló. Lovagolták:
Cséri Bálint, Kis Sándor, Sütő János, Szath-
mári András, Muraközi Gábor, Kovács István,
Gellér József és Pósalaki János. Első lett
Cséri Bálint (9 db. arany) második Sütő
János (6 db. arany) harmadik Gellér József
(4 db. arany) negyedik Pósalaki (2
db. arany).

REGÉNY-CSARNOK.
Egy becsületes asszony története.
— Regény 1 kötetben. —
Írta: R. P. O. 14
(Folytatás.)
Tiszser is férjhez mehetett volna szép,
szerelmes lovagokhoz, a kik halálos sopánko-
dás vittek véghez piezi lábcskáit előtt, de
szílei kegyetlenül ellenétek az illetőkkel való
frigyet s ő esztelenül meghajolt akaratkuknak,
magát örökös hajadonságra kárhoztatva.
— Három ízben megakarták szöktetni,
nincs is érdekesebb a világban, mint a leány-
szöktetés, mind a háromszor azonban meghiu-
sult a szép terv s effélel még ma is keserű
könnyeket ont. Hiába a vén leányt semmibe
sem veszik élete egy örökre elhibázott élet,
Befejezi az élet zarándok útját, annélkül, hogy
megismerte volna benne a tulajdonképeni gyö-
nyört.
— A nő rendeltetése; hogy férjhez men-
jen, ne válogassatok sokat leányaim, mondá
néha elszotyorodtan kedves unokanővéreinek
mert az a leány a ki nagyon válogatos, minden
előnye és szépség-daczára is könnyen vén
leánynak marad. Vannak durva idegzetű, üres
fejű teremtések, a kik neveltség tárgyává sze-
retik teni a korosabb hajadonokat és ez aztán
nagyon fájdalmasan hat.
Ilyenkor aztán nekihevílten fan asztikus
elméje egész izgekonyaságával elkezdett nekik
beszélni szép, ragyogó multjáról s egy gondosan
elzárta esetetből elővonszolta nagy pietással
jó őrzött ifjúkori emlékeit; egy elgömbült hajtű,
egy száraz szuró galy, néhány elmosódott
arckép, aranyos cartonpapírra írt reflexiók,
foszlalozó fátvoldarab, egy félig szívar,
fomnyadt virág, bálitánczrend, cotillon jelvény
egy szép bajuszból három szál stb. Minden
egyest tárgyhoz egy kedves, titokzatos regény
fűződt, melynek mindegyike a gyorsan tova-
tűnt megindító mult szivet sorvasztó emléke.
Azért még most sem mondott le végleg
Róza tante a tetszvágyról, sőt ha a leánykák
mulattatására az összegyűlt ifjak egy kis tán-
czot rögtönöztek a zongora mellett, ugy kedve
sebbet nem tehettek a tisztés hajadonok mintha
felkérék egy toutra. Egész neki hevűlten,
majdnem átszellemült arcczal, a multban ka-
landozó gondolatokkal repült tova a keringő
hullámlázatában.
A táncz, az mindig is fő eleme volt,
memyre törték magukat a szép és szellemes
ifjak, hogy vele egyet körül lebegghessenek.
Ő volt mindig a tánczteremnek ragyogó
meteorja, meg is tudta mutatni az akkori tán-
czrendjeit, mennyi tánczos neve van azokra gyö-
géd betűkkel reá írva. — De mindhiába, az
életben olyan megfoghatatlan gyorsasággal
repül tova minden
A szeretreméltó, jó lelkű hajadonnak
nagy gyöngéje volt még, hogy az évszámait
mindég eltévészette az utóbbi években pedig
egyre fiatalabbnak vallotta magát,
Iza, a legifjabb s legesintalanabb moka-
huga egész pajzánul azt a megjegyztést koczkáz-
tatta nővérei előtt:
— Meglátjátok, Róza tante az idővel fia-
talabb lesz, mint mi vagyunk, jól emlékezem,
hogy két évvel ezelőtt azt mondotta, hogy 46
éves most már határozottan állítja, hogy épen
most mult 43 ha ez ilyen rohamosan halad,
még megérjük, hogy vele egyforma idők
leszünk.
Róza néni képzeletbeli elkalandozása a
mult távolában, mely néha reggeltől az estszür-
küleltéig elnyult, elkápráztatta az ifju leányká-
kat körülöftgtek és névtelen vágygyal hallgat-
tak a regéyes, fantasztikus ömlengést. Mennyire
vágytak ilyenkor a nagyvilágba az ismeretlen
gyönyörök után, az előkelő gallérok bókját
hallani, tömjénezést tapasztalni és a világiás
szórakozásokat változó tarka-barkaságaikban
megismerni.
A mint a most folyó croquet játszma,
melyben Miklós is ügyeskedett, végét érte Róza
tante szeretreméltó mosolylyal behívta az
egybegyűlt társaságot az uszonnához.
(Folyt. köv.)

Legujabb
női tavasi
DIVATKELMEK
teljes választékban
nagyobb bevásárlás folytán
különösen előnyös
olcsó árakkal
hozzá való diszkekkel.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA
czégnél.
Kistemplom-bazár. (1)

Női-divat Ujdonságok:
Ruhaszövetek és diszek
Jó mosó toilek és satinok.
Napernyők:
nagy választékban érkeztek
GYENES LAJOS
Nőidivat raktárban
Debrecen főtér, városház épület.
Mintákat kívánatra bérmentve küld.

Kardos László
czégsédutoza.
Ajánlja legelső rendű
vásznaít, asztalneműit,
zsebkendőit, törülközőit, kávésterítkeket
az annyira kedvelt
lyukasszegélyű étkező és thea készleteit,
saját gyártmányu
női férfi és gyermek
fehérneműit,
Vattás és nyári
paplanaít.
Teljesen jó mosatu női ruha
Zefireit, francia atlaszait. 2)

KIADÓ
egy 5 szoba, fűrdőszoba
és konyhábol álló uri lak
Érteke/hetni: RANUNKEL H.
és FIA czégnél.

Szabó Lajos fiai
czégnél ujonnan rak'arra érkeztek:

Női ruhaszövetek
hozzávaló legujabb diszek
fekete divatkelmek
szines mosó selyemruhák,
francia gyapju Voile-ok,
cretonok Indish foulard
puha, jó minőségű mtr. 22 krtól.
VALÓDI
francia és cosmanosi Batist
a legutóbbi divatu minták
mint a selyem métere 42 krtól, 60 krig
Zephirek és atlas Satin.
Napernyők.
A mult nyárról kimaradt ruha-
szövetek és mosó cretonok tetemesen
leszállított áron.

HIRDETÉS.

A lakás változtatások

küzeledtével ajánljuk igen jutányos árakhoz nagyválasztékú raktárunkat

Szőnyeg, függöny, ágy és aszfalferrifőbelen.
Vattás és nyári paplanokban.

Szabó Lajos fiai

DEBRECZEN RÓZSATÉR.

Új papír és írószerszámok.
Van szerencsém, úgy a helybeli mint vidéki n. é. közönséggel tudatni, miszerint a piac-terén úzv. Ranunkelné házában egy „papír és írószerszám üzletet” nyitottam, s minden igyekezetem oda fordítom, hogy t. vevőim bizalmát kiérdemeljem.
Kiváló tiszteléssel
STERNBERG D.

Mödlingi Czipőgyár
Debreczen
Nagyvárad utca 2130.
Dnsau felszerelt raktár
férfi, női, fiu és leány czipőket
továbbá
báli-, sétány-, menyasszonyi-, házi- és tornaczipőket.
férfi, lovagló, vadász és utazócsizmákat.
A legolcsóbb gyári szabott árak minden egyes pár talpára be vannak vésve.
Elv: jó és olcsó.

Köszön háfrány!
legjobb minőségben
zindely és deszkatekők
behuzására,
mely által azok tartósága kétszeres hosszabb, továbbá csulópok, melyek a földbe ásatnak, kerítések és gazdasági eszközök befestésére, hordókban á 50 egész 200 kiló súlytartalommal; továbbá saját gyármányu KOAKSOT (pirszén) kovacsok és lakatosok részére, ajánlja jutányos ár mellett
a légszuszogató gyár igazgatósága
Debreczenben.

BOSZNAY J. és TARSA
ajánlják
Ujdonságaikat női ruha szövetekben,
színes Pongis és selyem foulardokban
m è t e r e 75 k r t ó l 1.50 k r i g.
valamint
Batiszt, Atlasz-Saten, Zeffir és Szerbvásznakban.
Napernyők feltűnő olcsó árakban.
Ujjonnan bevezetett fiu és leány tricót öltönyök nagyválasztékban.

KASZANYITZKY ENDRE
előbb
KUHINKA ISTVÁN K.
DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.
ajánlja a legnagyobb választékkal
ujjonnan berendezett
üveg porcellán lámpa
brendorf apacca, khina-özüst
evőszerek és konyhaeszközök
nagy raktárát
Üveg ivó és liquer-készletek,
porcellán evő, kávé-, tea, fekete kávé és mosdó
készletek,
Ditmar-, Brünner és hazai gyártmányu
asztali és függő lámpák
nap, meteor és villám-élőkkel
gyári árak
és pontos kiszolgálat
mellett.
Arjegyzekek kívánatra bérmentve küldetnek.
Vidéki megrendelések a legnagyobb
figyelemmel teljesíttetnek.

A vasgyáros
Ohnet
legjobb és legszeszűzesebb regénye Zemplémi P. Gyula fordításában, mely az eddigi 2 frt 25 kr. kiadásában teljesen elfogyott, most pompás kiállításban 80 kr-ért postai küldéssel 95 kr-ért kapható BELOT egy szép asszony ajkai. AUBERT. A szép Luciole. KOCK PÁL Ném fia. E három érdekes mű mindegyike 60 kr. postai küldéssel darabja 70 kr. — VENUS KÖNYVTÁR 10 kötet 2 frt. Pikáns mulatta ó beszél-lyek jól el csomagolva küldetnek portómentesen 2 frt 20 kr-ért. — Stanley és Em n szerelmi károgdjai Afrikában. Legszeszűzesebb a pénzt alant kiadódhatiba küldeni.
Rozsnyai Károly
Bpest, muzeum-körút 5.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN.
Gyár és irodák: VI. külső Váci-ut 1696/99. Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utca 14.
Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű,
és számos első di-
jakkal kitüntetett
gőz- és járgányoséplő-készületeit
szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabad
m é l y i t ő - e k é i t,
eredeti SCHLICK és VADITS-féle
egyvasu ekéit, — talajmívelő eszkö-
zeit, boronait és rögtörő hengereit,
valamint
SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.
Készletben vannak továbbá: gabonaszitító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsológ és daráló, szab. Jókay-féle „Hungaria” daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmal-
mok és olajmalombereendezések. Eredeti amerikai kévékötő és marokrakó arató-gépek és fűkasza-
gépek, szállítható mezei vatutak stb.
Előnyös fizetési feltételek.
Legjutányosabb árak. Arjegyzekek kívánatra ingyen s bér-
Debreczenben mintaraktár TRNKA FERENCZ urnál.

6734 P.
1891.
Árverési hirdetmény.
A „Tisza biztosító társaság” csőd-
hitelezői közgyűlésének 3/1891. választ-
mányának pedig 9/1891. cs. v. szám alatt
kelt határozatához képest a csődtömeg-
nek 514418 frt 66 kr. névértékű követel-
lései folyó ápril hó 22-ik napján, reggeli
9 órakor, a piacz-utca 1824. sz. háznál,
az udvarban balra földszint levő irodában
alóli bírósági kiküldött közbejöttével
tartandó árverésen a legtöbbet ígérőnek
névértéken alól is, azonnali készpénzfize-
tés mellett el fognak adatni.
Folyó ápril hó 27-én reggeli 9 óra-
kor pedig ugyanott az irodai ingósá-
gok: íróasztalok, iratszekrények, egy-
nagy valódi Wertheim-szekrény, nyomta-
tott könyvek, továbbá mintegy 100 mm.
régí üzleti könyvek és irományok árve-
reltetnek el szintén készpénzfizetés mellett.
A követelések jegyzéke s az ezekre
vonatkozólag megállapított árverési fel-
tételék a csődtömeggondnoknál a fenti
helyiségben az irodai órák alatt addig is
megtekinthetők.
Debreczen, 1891. ápril 11-én.
Török Péter
bírói kiküldött.

Tóth Gyula
előbb
Tóth Lajos és Társa
vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.
Ajánl
Gazdáknak
mezőgazdasági eszközöket,
Gazdasszonyoknak
konyha felszereléseket,
IPAROSOKNAK
minden iparághoz tartozó, a közönségestől a legfinomabb acél szerszá-
mokat, utóbbikért minden darab jótállás mellett.
Építlet-vállalkozóknak
mindenfélé vasalásokat vasban és rézben a legsolidabb készít-
ményekben.
Legjutányosabb árak.